

Skriftlig innspill til Nasjonal handlingsplan for naturmangfold

WWF Verdens naturfond

Vi viser først til ForUMs fellesinnspill fra en oss og en rekke organisasjoner som lister opp et bredt utvalg spesifikke tiltak vi mener vil bidra til å oppfylle hvert enkelt delmål i naturavtalen. Utover dette vil vi trekke frem følgende:

Tverrsektoriell implementering:

Vårt hovedbudskap er at oppfølgingen av naturavtalen er en tverrsektoriell oppgave for alle statsråder i alle departement og for alle sektorer i samfunnet.

Derfor er vi glade for at regjeringen ved statsminister Jonas Gahr Støre, i den grønne alliansen med EU som ble publisert på mandag, fremhever hvordan Norge og EU skal jobbe sammen for å stoppe og reversere naturtapet – og sikre en effektiv og fullstendig implementering av naturavtalen.

Mål 14 i avtalen fremhever nettopp dette: Naturhensyn skal nå bli godt innarbeidet i politikk, lover og plan- og utviklingsprosjekter etc. på tvers av alle forvaltningsnivåer og i alle sektorer. Alle offentlige tiltak skal være i tråd med målene i avtalen!

Vi forventer derfor en helhetlig implementering, som innebærer en gjennomgang av alt relevant lovverk som eksempelvis plan- og bygningsloven, av alle planverk som NTP, av alle strukturer og kontrollmekanismer som på en eller annen måte berører natur – for å sikre at alle følger naturavtalemålene og bidrar til at vi kan nå dem. Ansvar for dette hører ikke bare hjemme hos miljømyndighetene – det er først og fremst dem som bruker naturen som er nødt til å implementere naturavtalens målsetninger og visjoner.

Vi mener Norge har spesielt gode forutsetninger til å nå følgende målsetninger:

Vi må gjøre noe med Norges overforbruk og nordmenns avtrykk på naturen utenfor Norges grenser. Mål 16 i naturavtalen gir klar beskjed om at vårt økologiske fotavtrykk må reduseres til nivåer innenfor planetens tålegrenser – da må vi adressere hvordan varer og tjenester blir produsert. Norge har spesielt gode forutsetninger til å lykkes med store sirkulærøkonomiske grep, som vi vet flere andre land vil kunne lære av og ta inspirasjon fra. Vi trenger en sirkulærøkonomisk revolusjon og å finne ut hvordan vår økonomi kan komme innenfor planetens tålegrenser. Regjeringen bør derfor i handlingsplanen foreslå et overordnet mål om at vi skal få norsk økonomi godt på vei innenfor planetens tålegrenser innen 2030.

Næringslivet og finansbransjen har en stor oppgave foran seg som følge av denne avtalen – men for at de skal lykkes må regjeringen stille opp: ifølge avtalen skal alle private tiltak, inkludert finansstrømmer være i tråd med avtalen. Som eier av store norske selskap som bruker ressurser fra naturen, er det viktig at Eierskapsmeldingen blir enda tydeligere på hva staten forventer av selskapene. Norge er også eier av verdens største offentlig eide fond, og vi har dermed en enorm påvirkning på hvordan investeringer skjer fremover. Kravene til at alle finansstrømmer skal være naturpositive må komme raskt – og Norge bør nå opprette et nytt investeringsfond, som kan forestå og forvalte Statens investeringer i det grønne skiftet. Naturavtalens mål 15 krever i tillegg et naturrisikoorientert næringsliv: da må regjeringen

sette krav til å rapportere på naturrisiko, og samtidig bistå i å utvikle gode måle- og rapporteringsverktøy.

Måten vi bruker naturressurser må også endres. Selv om flere mener de driver «bærekraftig» er der klart at dette begrepet brukes om metoder som åpenbart er skadelige for naturen. Mål 10 i avtalen handler derfor om at alle naturbaserte næringer som fiskeri, havbruk, skogbruk og landbruk skal drives på naturens premisser; for å ta vare på naturen vår og sikre matsikkerhet for folket. Vi skal bruke naturen i næringsvirksomhet fremover – men metodene må endres – fra flatehogst til plukkhogst, fra oppdrett i åpne merder til oppdrett med helt lukket teknologi og at vi får et klimavennlig landbruk som spiller på lag med naturen. Flere av disse næringene er også tungt subsidiert, og staten har derfor stor innflytelse over hvordan næringene skal drives fremover.

Mål 11 setter folket i Norge i sentrum: folk har krav på de godene som naturen gir oss – og det er staten og kommunenes plikt å sørge for at de får dem: frist luft, rent vann, klimaregulering god jordhelse, pollinering til landbruket og beskyttelse mot naturkatastrofer. Naturen har ikke bare en rekreasjonsverdi, men gir Norges befolkning avgjørende tjenester hver eneste dag og sikrer at vi kan bo i hele landet; eksempelvis: distriktene baserer seg i stor grad på naturbaserte næringer og er avhengige av en stabil og frisk natur for å kunne ha gode boforhold. God naturpolitikk er derfor også god distriktspolitikk. Her er det også mulig å gi tilbake til spesielt kommunene slik at de får lyst til å ta bedre vare på sin egen natur: regjeringen må innføre en naturavgift som utbyggere må betale for å ta ut natur og hvor pengene settes av til eksempelvis regionale fond for restaurering av natur. En slik avgift må komme i tillegg til en rekke strengere krav til utbygging, og kan ikke fungere som en måte for utbygger å «kjøpe seg ut» av reguleringer. Se våre forslag om diverse lovendringer i innspillet fra ForUM under mål 14.

Også i byene skal vi få mer natur: grøntområder og tilgang på disse skal økes i alle tettbebygde strøk, alt fra Tromsø til Haugesund, Florø og Hønefoss. Da må vi gi folk tilgang til naturen – en rett til nærnatur. Folk flest går ikke på toppturer selv om det ser slik ut på instagram – folk flest bruker naturen hvis de har den lett tilgjengelig – og det er det beste folkehelseiltaket vi kan gi befolkningen for vår psykiske og fysiske helse.

Til sist vil vi fremheve kunnskap som den fremste garantien for god naturforvaltning og god fremtidig næringsutvikling: vi må til enhver tid fremover sikre at all naturforvaltning og bruk av naturen skjer med best mulig kunnskap og data. Vi er i gang med massive omstillinger i samfunnet, og fremover må konsekvensene for naturen innhentes og forstås i den grad at vi kan ta beslutninger som har hold i flerfoldige tiår fremover. Da må vi ikke kutte i bevilgninger til miljøfaglige institusjoner og etater, men heller styrke kapasiteten deres. Dette vil også bringe stor forutsigbarhet for næringslivet som i tiden fremover vil måtte vite hvor og hva det skal investeres i en framtid med strengere nasjonale og internasjonale miljøkrav.